

Vėl ir vėl peržengti daugelio įsivaizduojamas fotografijos meno ribas. Tai kaskart pavyksta panevėžiečiui fotomenininkui ŽILVINUI KROPUI. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje pristatomas dar vienas jo eksperimentas - medžio, cianotipijos ir kortų sąjunga „Nematomi žaidimai“.

Su ŽILVINU kalbamės apie naująją parodą ir ieškojimus.

Kaip kūrybinis kelias atvedė į cianotipiją?

Tie, kas domisi mano kūryba, jau turbūt suprato ir žino: kiekviena mano paroda – tai naujas eksperimentas, nauja alternatyvios fotografijos proceso pradžia ir dažniausiai pabaiga. Mano fotografinės kalbos kelionė prasidėjo ir tęsiasi su soleografija, liumenograma, pinhole, chlorofilo procesu, o dabar – cianotipija...

Rinkdamasis naują etapą pirmiausia padarau namų darbus. Analizuoju ALT (alternatyvių – aut. past.) procesų įvairovę pasaulyje, stebiu užsienio menininkų sukurtus projektus. Na ir, žinoma, apmąstau maksimalias šių procesų panaudojimo galimybes – kur yra riba... Taip ir gimsta naujas eksperimentinis alternatyvios fotografijos projektas.

Antra nauja projekto dedamoji - medis, kuris iki šiol būdavo kaip fotografijos objektas. Dabar jam paskyrei visiškai naują vaidmenį...

Medis pasirinktas neatsitiktinai. Galbūt tai nematoma žinia apie gamtoje vykstančius žaidimus, nes remdamasis protu ir pažanga žmogus puikiai lošia su gamta, kartais drąsiai ir net atviromis kortomis, o kartais slapukaudamas ir slėpdamasis. Akimirka gali netgi susidaryti išpūdis, kad žmogus laimi. Tačiau ilgoje laiko tėkmėje žmogui lemta tik pralaimėti – gamta visada nustato daiktų tvarką.

„Nematomiems žaidimams“ ilgai ieškojau tinkamos medžio rūšies. Keliose lentpjūvėse teiravausi liepos. Veltui – ji brangi ir labai visiems reikalinga, tad negavau... Tada kreipiausi į girininkiją. Gavau virtuolių uosių. Deja, šie netiko cianotipijos procesui – pasirodo, atvaizdas nekokybiškai išsiskverbia į šį medį. Iš miškų kirtimų įmonės gavau kelias drebulės – vėl problemos... Tai papuvusi, tai suskyla per ALT procesą.

Buvau beprarandęs viltį, tačiau staiga per didelę audrą gimtajame kaime nulūžo du medžiai – invaziniai uosialapiai klevai. Pasirodo, tai patys nuostabiausi ir fotogeniškesni medžiai.

ALT proceso panaudojimas ant medžio yra labai retas. Kiek domėjausi, yra pavienių atvejų,

kai sukuriami atvaizdai, bet visiškai užbaigto, vientiso projekto nemačiau...

Kiek laiko truko kūrybinis procesas, bandymai, tinkamų ingredientų paieškos? Ar nesinorėjo visko mesti?

Be abejo, buvo daug klaidų ir bandymų – juk toks eksperimentas man pirmas. Trūko saulės, vėliau šilumos, nes projektas užsitęsė daugiau negu pusmetį. Kėlė iššūkių fotografuojamo objekto įspaudo galimybės, eksponavimo laikas... Visgi sudėtingiausia buvo rasti medžiagą, kuri blokuotų medžio paviršių cianotipijos proceso metu. Po gausybės informacijos paieškų ir draugų patarimų sprendimą radau – pasirodo, horizontalias medžio kamieno išpjovas (*ripkelės*) geriausia ištepti paprasčiausia, pigiausia maistine želatina. Tai puikiai suveikė. Na ir, žinoma, pats didžiausias iššūkis buvo, kaip išsaugoti šiuos kūrinius iki parodos, nes medis nyksta akyse, kaip ir vaizdas jame...

Ant uosialapio klevo labai gerai atsispaudė jau pats pirmas objektas. Labai labai apsidžiaugiau, o tas pirmas pavykęs kadras greičiausiai ir užkūrė tęsti projektą iki pat galo.

Ką rodai šioje parodoje? Kiek visa tai lėmė/ribojo/kokių naujų galimybių suteikė medis ir cianotipija?

„Nematomuose žaidimuose“ – uosialapio klevo *ripkelės*, kuriose įkūnyti vaizdai – žaidimų kortos. Pats medis nėra mėgstamas gamtoje – tai kenkėjiška invazinė rūšis, kurią būtina naikinti. Tačiau man jis sukūrė tikrą tikriausią stebuklą. Man jis buvo pats geriausias ir nuostabiausias medis. J

Žaidimų kortos tarytum įstrigo laike ir apsigyveno medyje. Jos siunčia kelias labai svarbias žinutes. Kad ir fragmentiškai, šias mes turime susidėlioti.

Taigi kenkėjiško medžio ripkelė ir joje įkūnytas žaidimo elementas sudaro vientisą galingą kūrinių – tarytum artefaktą. Jį mes turime analizuoti, skaityti ir suprasti. Šis eksperimentinis elementas – metafora į praeities ir dabarties žaidimus.

Kas šioje parodoje visgi svarbiau – vaizdas ar forma?

Abu. Pirma, pasirinkdamas formą ir eksperimentinį fotografavimo būdą praplečiu šio meno ribas tiek sau, tiek kitiems. Antra, mano eksperimentas leidžia prikelti fotografijos istoriją visiškai naujam gyvenimui, į dabarties aktualijas pažvelgti iš labai neįprastos perspektyvos.

Kūriniuose dominuoja kortos. Jos – tarsi žaidimo kultūros archyvo metafora, o patį archyvą mes turime renovuoti, atkurti iš nuorodų, fragmentų.

Svarbiausia žinutė yra apie mūsų pasaulyje vykstančius nematomus ekologinius, ekonominius ir karinius galių žaidimus. Tai, ko mes, paprasti žmonės, nematome – tik nujaučiame...

Ar šios idėjos realizacija - baigtinė? Vėl prasideda naujų eksperimentų paieškos?

Taip. Dažniausiai stengiuosi uždaryti duris ir keliauti toliau, nesigręžiodamas atgal – į tai, kas jau išbandyta, įgyvendintus projektus. Dabar mintyse – vėl naujas alternatyvios fotografijos procesas. Tai dar vienas iššūkis, jau keliantis mane į kitą erdvę. Mat, pasirodo, projektui vien mūsų Žemės nebeužteksJ.

Ar dar įdomu tradicinė fotografija?

Ne, jau visiškai nebesidomiu. Senoji fotografijos technika savo magiškais vaizdais ir lėtu procesu mane tiesiog užbūrė, o priešnuodžių neieškau ir neieškosiu... Todėl drąsiai tvirtinu: radau savąją fotografijos kalbą.

Asta Sarapienė

Komunikacijos koordinatore

